

# ZOMBOR ÉS VIDÉKE

## Előfizetési árak:

Egész évre . . . . 12 korona  
Fél évre . . . . . 6 korona  
Negyed évre . . . . 3 korona  
Egyes szám 16 fillér

## POLITIKAI LAP.

Felolós szerkesztő: OBLAT KÁROLY

Szerkesztőség és kiadó-  
hivatal: Zarándok u. 7.

☐ Telefon-szám: 174. ☐  
Kéziratokat nem adunk vissza.

## POLITIKAI HÍREK

☞ **Miniszterek beköszön-  
tője és bucsuja.** Bácsbodrog megye  
és Zombor szab. kir. város törvényható-  
ságához most érkeztek a miniszteri be-  
mutatózó leiratok. Sándor János belügy-  
miniszter leirata így szól:

Ó császári és apostoli királyi Fel-  
sége az 1913. június hó 10-én kelt leg-  
felsőbb elhatározásával magyar királyi  
belügyminiszterre legkegyelmesebben ki-  
nevezni méltóztatott.

E legfelsőbb elhatározás alapján a  
belügyminiszterium vezetését átvettem.

Amikor ezt a törvényhatóság tud-  
tára adom, egyben kérem a város tisztelt  
közönségének oadaói támogatását, hogy  
— az összhangzatos munka erejével —  
a haladó kor igényeinek megfelelő és  
a gyakorlati élet követelményeivel  
számláló jó és gyors közigazgatást  
minél inkább megvalósíthassuk.

Budapest, 1913. évi június 12-én.

Sándor János.

A belügyminiszter leiratával érkezett  
meg Serényi Béla gróf volt földmive-  
lésügyi miniszter bucsuleirata, amely itt  
következik:

Magyar kir. földmivélésügyi miniszter.  
6100. sz.

A császári és apostoli királyi öfel-  
sége 1913. június 10-én kelt legfelsőbb  
kéziratával, saját kérelmemre a földmiv-  
velésügyi tárca vezetése alól a legke-  
gyelmesebben felmentett.

Midőn a földmivélésügyi miniszte-  
rium vezetésétől megválok, a tekintetes  
törvényhatóságnak őszinte köszönetemet  
fejezem ki azon mindenkor tapasztalt  
támogatásért, amellyel a vezetésemre  
bízott tárca érdekeit előmozdította.

Tisztelettel kérem, hogy engem jó  
emlékezetükben megtartani méltózan-  
sának.

Serényi Béla gróf.

☞ **Ujvidék is üdvözlí a Ti-  
sza-kormányt.** Az ujvidéki törvény-  
hatósági bizottság negyven bizottsági tag  
kívánására kedden délben Matkovits Béla  
főispán elnöklésével rendkívüli közgyűlést  
tartott. Molnár Hugó református lelkes  
bizalmi indítványt adott be a kormány  
iránt, s kiemelte Tisza István gróf kiváló  
érdemeit a parlamenti munka helyreállítá-  
sában. Határozati javaslatot terjesztett be,  
a melyben megnyugvással veszi tudomásul  
Tisza gróf kormányának kinevezését. Tisza  
István grótot és kormányát örömmel üd-  
vözlí és indítványozza, hogy az erre vo-  
natkozó jegyzőkönyvi kivonatot küldötsse  
nyújtsa át a kormányelnöknek. Az indít-  
vány egyhangulag elfogadták.

## 1913. június 20.

Nem jól mondja, aki azt mondja, hogy  
a függetlenségi pártok egyesültek. Nem  
egyesültek azok, csak összebemorálták őket.  
Mindössze harmincyolc ember mondta ki  
az egyesülésre vonatkozó határozatot. Azok  
közül is harminchét a legnagyobb ellen-  
szenvvel mondta ki. Az elhatározás csak  
egyetlen embernek esett jól, gróf Károlyi  
Mihálynak, aki megkövetelte a függetlenségi  
pártoktól ezt a lépést az általa hozott nagy-  
aranyu ellenérték áldozata gyanánt. Így  
jött hát létre a függetlenségi pártok fuziója.  
Egy közös program alapján, amelynek  
van ugyan tizenhat pontja, de üres írázi-  
sokon kívül semmiféle tartalma nincs. —  
Nem ragaszkodik ugyan a kiélezett per-  
szonáluniós politika szélső követelményei-  
hez, de ahhoz sincs elég bátorsága, hogy  
kiírta a fölösleges jelszavakat és realizál-  
ható célokat jelöljön ki. Viszont a szélső  
radikalizmust se írja az új testület szála-  
jára, de a nemzeti haladás megfogható  
programját se fejtí ki. Az egész se hus,  
se hal, hanem valami izetlen, savtalan  
kotyvalék, mely csak egy blazirt inycnc  
különcködő életörömeibe visz egy kis válto-  
zatosságot. Károlyi Mihály gróf képére  
van megalkotva ez az új párt. Kapkodóan,  
célátalanul, elvek nélkül, anélkül, hogy lét-  
jogosultságról önmagának számot tudna  
adni, és a fennfőző belső ellentétek  
kiegyenlítéséről, anélkül, hogy irányt és  
hivatást jelölne ki a jövőre. Komolytalan  
próbálgatás az egész, mely ahhoz, hogy a  
nemzeti életben számottevő szerepet töl-  
tessen be, tulságosan — fiatal. Semmi  
kétség benne, hogy így érvék ezt az ellen-  
zék nagyobb súlyu vezérferfi is. Andrassy  
megtagad ezzel az alakulással minden kö-  
zösséget. Kossuth belemegy ugyan, de  
erősen érezteti, hogy skartba téve látja  
magát. Justh úgy ment bele az új „életbe”,  
mintha végrendelkezne. Holló Lajos nem  
is mutatkozik. Batthyány Tivadár vissza-  
utastítja a neki kínált vezető szerepet. Désy  
Zoltán kerekén kijelenti, hogy nem kér az  
egészből. A mezsei hadak pedig hallgatnak  
és távol maradnak. Az ország előtt ez az  
új függetlenségi párt még nem szerepelt.  
De hiányozván az aktív vezetésből a párt  
egyes csoportjainak népszerűségét meg-  
alapító egyének és hiányozván egy olyan  
program, melyhez a koalíciós kormány-  
zat tapasztalatai során rás edett közvéle-  
ménynek még hite lehetne: képtelenség  
ettől az alakulástól valami lényeges hatást  
várni a nemzetre. Az ellenzék nem fog  
ebből a fuzióból semmi hasznot látni,  
sem főnn, ahol nem mutatkozik komo-  
lyabbnak, sem lenn, ahol nem jelentkezik  
erősebbnek mint eddig. A munkapárt pe-  
dig nyugodt közönnyel nézi ezt az erő-

ködést, mely egy har, mint egy öreg arc-  
nak mesterséges kendőzése. A független-  
ségi ellenzék új gunyát öltött, ennyi az  
egész, de nem fiatalodott és nem újhódott  
meg. Holott igazán rászorulna.

## Koalíciós turpisságok.

Zárszamadással. Ugy-e bár mily unal-  
mas, szürke sző. Egy csomó léleknél-  
küli szám, a melyet elhadar az előadó,  
nem hallgat végig senki, a honatyák  
kis-zöknek előle, a karzat ásit, a Ház  
pedig unoltan, figyelmetlenül elfogadja.  
Legalább is így volt eddig hosszú idő  
óta. A parlament mindig elvitázott a  
költségveté-nél és sohasem érdekelte a  
zárszamadás.

A koalíció foglalkozott ugyan zársz-  
szamadással, de az nem volt vita, ott  
nem érdekelt senkit, hogy miként sá-  
farkodtak az ország kincstárnokai a  
közvagyonnal, az leleplezési hecc, ma-  
rakodás volt és nem komoly állam-  
számveteli krilika.

A szerdai zárszamadási vita az eddigi  
vitáktól teljesen eltért komolyságával,  
mert igazán szákszerűt és be-cületes volt.  
Csak azt róhatjuk fel hibájá gyanánt,  
hogy a kikuk kötelessége lett volna a  
kimeletlen szigor, a kérélehetetlen szá-  
monkérés és nyílt leleplezés: azok méltá-  
nyosságból, lojalitásból tartózkodtak  
attól, hogy a koalíciós nagyságokat le-  
álcázzák. Pedig a nagy önuralommal és  
higgadsággal emondott előadói beszéd-  
ből kitünt, hogy a zárszamadásokban  
sok oly jelenség van, amely indoklat-  
lan túlkiadásokra utal.

Előirányzat nélküli kiadásokat tettek,  
nem törődömségük folytán az állami  
üzemek jövedelmezősége hihetetlen mó-  
don csökkent. Ha a koalíciós gará-dálko-  
dás néhány évvel tovább tartott volna,  
ma az ország a csőd szelén állana.  
Természetesen a helytelen kezelés kö-  
vetkeztében az állam terheit megnöve-  
kedtek. Aztán meg a közismert lehen-  
gerelés politikája következtében számos  
tisztviselőt nyugdíjaztak, új állásokat  
szerveztek, ahová hű embereiket beül-  
tethették, komornyikokat, házi zsidókat  
magas státusba neveztek ki, eleinte  
ideiglenes minőségben, azután véglege-  
sítették őket. Természetesen a nekik

nem tetsző állami tisztviselőket elküldték s helyökbe másokat neveztek ki, mindez az állambiztartás fokozott megerőltetését eredményezte.

Melőzve most a fűrdőbérleteknél, a talpfáknál elkövetett kis hamisságokat, objektív kritikával megállapíthatjuk, hogy mily lojalisan járt el a Ház, amikor — bár felmentvényt nem adott — de egyszerűen tudomásul vette az adatokat.

Örülünk, hogy a koalíciós sáskajárás elmúlt és az új koalíció oly nehéz vajadás után is mint monstrum született meg, amellyel legkiválóbb képviselői sem értenek egyet. Mert az Isten mentse meg az országot egy második koalíciós sáskajárástól!

## Városi közgyűlés.

Városunk e hó 14-én tartotta meg rendes évnegyedes közgyűlését, s mint hogy egy kis politika is volt a tárgysorozaton, majdnem teljes számban jelentek meg a városatyák.

A közgyűlés napján lapunk multkori számában leközöltük a közgyűlés által elfogadott ama indítványt, hogy az új Tisza kormányt a törvényhatóság üdvözlí és ragaszkodásáról, támogatásáról biztosítja. Maroknyi ellenzékünk Balogh Ernő és Prokópy Imre vezérszónoka által akarta az ismeretes arzenálból előhurcolt fegyverekkel — az indítvány elfogadását megihusítani, de az óriási munkapárti többséggel szemben ismét kudarczot vallottak. Kudarczot vallott Prokópy a választói törvény reviziója iránti indítványával is, mert ez is hasonló sorban részesült mint elvtárs Baloghynak az ellenindítványa, elvetetett. Helyesen érvelt az állandó választmány javaslata, midőn hangsúlyozta, hogy egy törvény célszerűségére, vagy célszerűletlenségére nézve először ki kell próbálni, azt a gyakorlati élet mutatja meg, tehát a levélárba ezen időszertűten indítványával.

Napirend előtt felszóllalt Szemző István főispán, hogy a város fejlesztésére, kulturális életére vonatkozó miniszteriumokban kifejtett tevékenységéről a közgyűlésnek beszámoljon, melyet a közgyűlés nagy lelkesedéssel vett tudomásul.

A legutóbbi városi közgyűlés ugyanis felkérte legifj. Szemző István főispánt, hogy a városnak néhány fontosabb s megoldásra váró ügyét tegye magáévá. Oméltósága, aki a város ügyeit valóságos atyai gondossággal viseli szíven, még folyó évi április havában Budapesten járt s az első alkalmat felhasználta arra, hogy a város közönségét tájékoztassa eljárásának eredményéről, melyszerint a vízvezeték és csatornázás ügye, az igazságügyi palota, a Koczik-árvaház, a polgári leányiskola, a rendőri iskola felállítására, mind oly ügyek, melyek a város fejlődését és haladását vannak hivatva szolgálni, a közel jövőben megvalósítást nyernek.

Egyhangulag magáévá tette a közgyűlés Prokópy Imre a honi ipar védelme érdekében tett indítványát. A huszas bizottság új tagjait dr. Bruck Jenő és Gräff Nikáz, a szintügyi bizottságba Lallosevits György választatott meg.

Csak most kerülhetett sorra a polgármesteri jelentés, mely a koalíciós uralom siralmas bomlása óta ellenzékünk vessző-paripája, melybe belekapaszkodik, lovagol, de oly ügyetlenül, hogy mindig belükik. Szép beszédek tart, szót szóra halmoz, kákán csomót keres, amit a polgármesteri jelentés a város érdekében üdvőznek, jónak talál, az nekik mind hekuba! A közgyűlés többsége azonban más véleményen van, nagy többséggel fogadja el a jelentéseket.

A felekezeti iskolák segélyezésének quotáját a törvényhatóság arányosan fel-emelte, s pedig: a róm. kath. 5800 K, a gör. kel 4150 K, az izr. 384 és a ref. hitközségeket 169 koronával.

Az igazoló választmány elnökül Koczik Zsigmond választott meg.

A fogyasztási adó mikénti kezelésének jövőbeni biztosítása végett egy bizottságot küldtek ki a szerződés megújítása miatt. A városi rendőrség fejlesztésére küldött 11.000 korona, államsegélyt a törvh. 2500 koronával kiegészíti. Ezen összegből először a rendőrség fizetését rendezik, két detektív állást szerveznek és a főkapitány-nak rendelkezésére 1000 korona folyósítatik.

Kedden folyó hó 17-én folytatódott a 14-én megszakított közgyűlés a tvtótsági bizottsági tagok igen csekély érdeklődése mellett, alig volt 10—12 bizottsági tag jelen.

Hogy a tárgyalások, mégis 3 óra hosszat tartottak, arról a függetlenségi párt közmisert vezérszónokai gondoskodtak, természetesen nem a siker jegyében. — A közgyűlés végén a tisztviselők választak a legutóbbi rendes közgyűlésen elhangzott obstrukciós beszédekben hangoztatottakra, a mely válaszok természetesen nem elégitették ki teljes egészükben a kíváncsiságot, mert hiszen nem lehet azt egy tisztviselőtől sem kívánni, hogy egy 8—9 óras közgyűlést szakadatlanul végig üljön és végig lesse az illető szónokok ajkairól mézként lepergő édességek vizőzönnel fenyegető áradását. Így tehát sok oly kérdés maradt válaszolatlan, amelyet a kifáradt tisztviselők annak idején nem hallhattak, mert hisz emberi dolgaik is lehetnek az óras beszédek tartama alatt.

Azt elhiszszük, hogy az illető szónok urak készűlven felszólalásokra, maguknak mindent feljegyezve, a tisztviselő válaszait ellenőrizhetik, de azt már nem tartjuk méltányosnak, hogy egy közgyűlés keretében valaki végiggázoljon a közizagatás egész ügymenetén és egyszerre tegye kritikává annak minden egyes pontjait. Itt is érvényesül a régi közmondás, hogy „aki sokat markol, keveset kap“.

Természetes, hogy ily körülmények között a tisztviselői kar ezen általános és részletes kritika alá bocsátott, működésének bírálatát kelleőleg nem értékelhette és minden kérdésre választ nem is adhatott.

Hogy a vezérszónok is ezidő szerint Zomborban recorder e téren — a választokat tudomásul vette — természetesen némi kifogások mellett, — és kijelentette azt, hogy annak idején tett felszólalása nem a tisztviselő zaklatására irányult — az e feletti kritikát a közönség bírálatá alá bocsátjuk, — azonban már jó levele is azt hiszszük, hogy a jövőben hasonló jellegű megtámadatások mindaddig ismétlődni fognak, a meddig a függetlenségi párt — bártörökben is — fenmarad, és a mely támadások visszahárítására az egységesen consolidált munkapárt mindenkor elegendő erővel fog rendelkezni.

Egyébként a tárgysorozatnak lefolytatásából a következőket tartjuk kiemelendőknek:

A Schaffner József alapítványnál az ösztöndíj nagysága megállapított és a pályázat kiírása elrendeltetett.

A Koczik-árvaház és a felső kereskedelmi és polgári iskolák építkezési programja megállapítottat s azok jóváhagyás végett az illető szakminiszteriumokhoz be-terjesztettek és a városi tanács utasítottat arra, hogy ezen program jóváhagyása után az összegek mikénti fedezése tekintetében előterjesztést tegyen.

A Schweidel hamvainak kiadását megtagadó aradi határozat ellen a törvényhatóság orvoslásért a családhoz fordul és közvetlen és személyes közbenjárásra a polgármestert és Vértési Károlyt kéri fel.

A törvényhatósági átiratokat részben tudomásul veszi, részben hasonló felirat intézését rendeli el.

Az ügét verseny egyesületnek 500 korona segélyt megszavaz, ellenben a Mü-egyetemi atletikai klub ez irányú kérelmét megtagadja.

A téglagyár ügyében a chemiai vizsgálat eredményéig az intézkedést felfüggeszti.

Egyéb apróbb jelentőségű ügyek le- tárgyalása a rendes kereten belül megtörténik. Az egyes alapok zárszámadásait elfogadtattak.

Tudomásul vette a törvényhatóság a tanács azon intézkedését, hogy a pöczegödörök tisztításához új vállalkozót alkalmazott és ezzel a régi lehetetlen állapot sanálását rendezte. Egyben figyelmen kívül hagyta Prokópy Imre azon felszólalását, amely a honvéd lakatnyában mutakozó egyéb hiányok rendezését célozza, mert ezek a kérdések a tárgysorozatba fel nem vettek.

Különbön is nem tartjuk helyénvalónak, hogy egyes törvényhatósági bizottsági tagok a kérdésben forgó ügyek tárgyalásánál attól eltérnek és oly kérdések megvitásába bocsátkoznak bele, a melyek a szóban forgó ügyekre nem vonatkoznak és az ily felszólalások csak a törvényhatóság túrlémet merítik ki.

Végeredményében szívesen konstatáljuk, hogy a lefolyt közgyűlés az okvetlenkedők teljes vereségével végződött.

## Kereskedelmi iskolánk ünnepe.

Meghatóan kedves ünnepély folyt le vasárnap a városi kereskedelmi iskolában. Ezen intézetünk a f. évben — úgy tudjuk szeptemberben — nagy ünnepségek között ünnepli meg fennállásának 25 éves jubileumát. Mindenki természetesen találta volna, ha ezen alkalommal ünnepelik Zulyevits Ernő igazgatót is, aki az intézetnek fennállása óta vezetője s akinek nevéhez fűződik az intézet szép fejlődése. Zulyevits Ernő azonban közmisert szerénységével ellenzett minden személyére vonatkozó ünnepélyt. Mindazonáltal tanártársai és tanítványai találtak módot az irányában táplált szeretetük kifejezésére. Egyik tanítványa, Husvéth Lajos matu-rana elkészítette az igazgató mellzobrát, melynek ünnepélyes leleplezése után Zulyevits Ernőnek is bele kellett nyugodnia. Vasárnap, zárt körben, osupán a ta-

Velma

CSOKOLÁDÉ  
NYERSEN VALÓ  
ÉVÉSRE  
PÁRATLAN

Suchard



nárok és a tanítványok jelenlétében óhajtották a letelepezést megtartani, s ennél fogva meghívókat sem bocsájtottak ki, mégis az ünnepélyen ott láthatuk városunk előkelőségét nagy számban, akik mind siettek megragadni az alkalmat, hogy Zsulyevits Ernőnek kifejezzék szeretetüket és tisztelőiket s hogy öt pár meleg szóval köszöntsék jubileuma alkalmából.

A megjelentek között ott volt: Hauke Imre polgármester, Dr. Radisits és Spanyol tanácsnokok, Kozma László és Balogh Ernő felügyelő bizottsági tagok, Faragó János kir. főtanfelügyelő, Kupuszarevits Lyubomir főesperes, Dr. Grünner Samu, Rác Soma igazgató vezetése alatt a főgimnázium tanári kara, stb.

Szántó Károlynak ez alkalomra irt kedves üdvözlő dalával köszöntette először az ifjuság az ünnepet, ezután Faragó Antal maturan tartotta meg ünnepi beszédét. Szeretettel áthatott, lelkes szavakkal jellemezte Zsulyevits Ernőt. Beszédében ügyesen rámutatott, hogy az ünnepet immár negyedszázada munkálkodik lankadatlanul a köztért, agilis igazgatója intézőtöké, szerelő mentora tanítványainak, ügybuzgó polgára Zombor városának. Végül Isten áldását kérte a szeretett igazgatóra.

Ezután Trencsényi Károly lépett a podiumra s nagy hatással szavalt a ünnepi ódáját. Gyöngyosba illő szavakkal köszöntötte a szeretett kollegát; nem ünnepély ez, mondotta, hanem szívből eredő emlékezés az elmúlt érdeműs időről!

A szülni nem akaró taps után az ünnepelt mélyen megilletődve köszöntötte meg tanártársainak, tanítványainak és a megjelenteknek irányában tanusított szeretetük eme megnyilvánulását. Elhárított magáról minden dicséretet, mert amit negyedszázados igazgatói működése alatt elért, az csak a város áldozatkészségének, tanártársai lelkes buzgóságának volt az eredménye. Végül könyekbe fúló szavakkal kérte a megjelenteket, hogy tartsuk meg öt továbbra is emlékeztükben!

A meghatott ifjuság által előadott Nemzeti imádság fejezte be az érdeműs férfi negyedszázados fáradságtalan működése méltatásának ünnepét. **T. I.**

## VAROSI ÜGYEK.

□ **Hirdetmény.** Zombor sz. kir. város törvényhatósági bizottsága folyó évi június hó 14-én tartott rendes közgyűlésében 1913. jkvi szám határozatával az érvényben lévő városi nyugdíj szabályzat módosítását elhatározván, ezen határozat f. évi június hó 19-től számítva 15 napon át a városi kiadóhivatalban közszemlére kitétetett, ott a hivatalos órák alatt betekinthező és ellene felebbezések ugyan ezen idő alatt a városi tanácshoz címezve benyújthatók.

□ Zombor sz. kir. város törvényhatósági bizottsága folyó évi június hó 14-én tartott rendes közgyűlésében 81/1913/14 évi közúti költség előirányzatot jóváhagyó m. kir. kereskedelemügyi miniszteri intézkedés folytán az igás minimumot 6 koronában megállapítván, ezen határozat f. é. június hó 22-től számítva 15 napon át a városi kiadóhivatalban közszemlére kitétetett, ott a hivatalos órák alatt betekinthező és ellene felebbezések ugyanezen idő alatt a városi tanácshoz címezve benyújthatók.

## HIREK

### A zenekultura fejlesztése Zomborban.

A zenei kultura terén nagy a pangás úgy Zomborban, mint más vidéki magyar városban, aminek azután az az eredménye, hogy az egész ország közönsége kevés kivétellel zenei analfabéta s az ország egytellen komoly zenei színházának, a budapesti operaháznak sincs igazi közönsége.

Fölmerült tehát a kultuszminiszteriumban az a terv, hogy valamiképp meg kellene kedveltetni az ország népével a komoly zenét s így kellene nevelni a budapesti operának a vidéken közönségét. Ezt pedig nem lehet más képen elérni, minthogy a vidéki nagyobb városok színházaiban jó és értékes operaelőadásokat rendezzenek.

A kultuszkormány tehát azzal a tervvel foglalkozik, hogy a budapesti opera meddő szubvencióját redukálja s félmilliót a vidéki operaelőadások s zenei kultura művelésére fordít. E szerencsés terv szerint több vidéki színház — köztük a zombori is — kapna szubvenciót azzal a kötelezettséggel, hogy az illető városokban zenei kulturát teremtsen s komoly operaelőadásokat produkáljon.

A terv szép, de talán még ennél is fontosabb volna a vidéki zeneiskolák szervezése és fejlesztése, hogy egyszer majd nekünk is legyen zenéhez értő komoly közönségünk s komoly zeneirodalmunk.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, hogy az illető postahivataloknál az előfizetés megújítása iránt lehetőleg gyorsan intézkedni sziveskedjenek, hogy a lap szétküldése fönnakadást ne szenvedjen.

\* **Kinevezések.** Az igazságügy-miniszter Gazda Ferenc apatini kir. járásbírósgát díjnokot a kúriai kir. járásbírósgá-hoz irnokká nevezte ki. — A vallás- és közoktatásügyi miniszter Petakovics Milorád okl. tanított a pápaiak elemi népiskolához rendes tanítóvá kinevezte.

\* **Dr. Hoffmann János ügyvéd** iródaját Zomborban, Deák Ferenc körút 32. szám alatt, a magy. kir. adóhivatallal szemben megnyitotta.

\* **Rendőri hírek.** Stojkov György 40 éves kőműves osonopiyai uti lakásán az ablak keresztvasára felakasztotta magát, fia a kötelet levágta, de már későn. Az öngyilkos alkoholistá volt s nagy nyomorban élt. — Svraka György 10 éves leánya a Ferencsatornába fürdés közben belefulladt. Holttestét kihalászták.

\* **Féltékeny aggastyán.** A zombori törvényszék esküdtbírósgája kedden tárgyalta Hoog Péter hetvenkét éves szentfűlöpi földmives bünpörét, a ki hetven éves feleségét szerelemföltésből megölte. Az esküdtbírósga öt évi börtönrre ítélte a vádlottat.

\* **A Hungária fürdő** hétfőtől péntekig kazantisztítás miatt zárva.

\* **A felsővárosi óvoda gyermekünnepélye.** Vasárnap e hó 15-én zajlott le a szülők és nagyszámú tanügybarátok előtt ezen óvoda gyermekünnepélye. A hosszú program abszolva-lása majdnem három óra hosszúra tartott, dicséretére legyen mondva a közönségnek minden egyes jelenetet türelemmel, tapsokkal és egyéb tetszenyilvánításokkal kísérte. Hauke Imre városunk polgármestere és több előkelőség jelenlétükkel az ünnepély díszét emelték. De meg is érdemelte úgy a szereplő gyermekcsereg, lehetnek vagy 70-en — mint az ünnepélyt rendező hölgybizottság Weisz óvónő k. a. nyúl az élet, azt az erkölcsi és anyagi sikert vagy 500 kor. volt a bevétel — melyet elérték. Weisz k. a. éjjelét nappallá téve, fáradságot nem kímélve, oda törekedett, hogy munkája sikerüljön, és sikerült is! A kicsikék verseit énekeket többször meg kellett ismételnit, annyira elragadta a hallgatóságot. A gyermekek káprázatos öltözékei, a kecses tánczok, melyeket Sziklai Béla táncztanító egészen önzetlenül mesteriesen betanított, nagyon tetszetek, különösen tündéres szép volt a fátyol táncz. Jók voltak még a kis utasok tréfas játék szereplői és a néma játék. Igen kedves volt Roheim Irénke magán-jelenete. A közönség gyönyörködve mulatott a kicsinyek ügyességén és bátor fellépésükön.

### Steckenperd liliumtejszappan

Bergmann & Co. Tetschen a/E. elérhetetlen hatám szeplők eltávolítására és nélkülözhetetlen szer arc és bőrápolásra, mit számtalan elismerőlevéllel bizonyíthatunk. Gyógyárakban drogériákban, illatszert s fodrászüzletekben 80 fillérrét kapható. Szilgyi páraltan batásu női kezipaloló a Bergmann „Menec” liliumkrémje, mely tabusokban 70 fillérrét mindenütt kapható.

\* **Talált tárgyak.** A főkapitány közhírré teszi, hogy egy ószikabát, pénztárca kevés pénzrel, fekete gallér, üres pénztárca, egy pénztárca néhány járjattal találtatott s felhívja a jogos tulajdonost, hogy nála annak átvétele végett egy év és egy nap alatt jelentkezze, mert ellenesetben vagy a találonak adatik ki, vagy értékesítettén, az összeg az állampénztárban helyezetik el, mely esetben az igazolt tulajdonos az elévülési határidőn belül érvényesítheti igényét. Azonkívül közhírré teszi, hogy a határban egy elhullott ló találatot, melynek bőre eladott a bór eladásából befolyt s a költségek levonása után lenmaradt összeg átvételre a ló igazolt tulajdonosa 8 napon belül a hivatalos órák alatt jelentkezheth. Ha a kitűzött időn belül a tulajdonos nem jelentkezik, említett összeg letétbe fog helyeztetni.

\* **Uborkaszegzon elején.** Közel allunk a hírlapírás legnemesebb időszakához és így nem csoda, ha egy zentai lapban ilyfajta kitételeket találunk:

„Néztek csak meg ezt a hóhér kötéltre való, sőtolvaj, vörös gorilla mungó szövetkezetet! Lájtjátok a sok jöttment alakot köztük?... stb.

És ezt nevezik józan politizálásnak!

**LIPIK**  
Szlavonia

**ELSŐRANGU**  
**GYÓGYFÜRDŐ**

**BIZTOSAN GYÓGYIT:** rheumát, ischiast anyagcsere zavart, cukorbetegséget, alkati bajokat, gyermekkorokat, osontöréseket és izzadmányokat.  
Radioaktív források 64° C.  
**Nyári és téli kura.**  
Kívánatra prospektus ingyen.

\* **Polgár Károly pöre.** Polgár Károly volt zombori szinzigazgató kártpótlásért pörli a kaposvári rendőrséget, mivel az, abban a véleményben, hogy június hó 10-én már elmegy a szintársulat, melynek nem akadva más állomása, még mindig Kaposvárott van, ottmaradását figyelmen kívül hagyva a kaposvári rendőrség, állatseregletnek és czirkuznak adott játszási engedélyt. A szinzigazgató följelentése következtében a szinészegyesület kiküldöttéi az ügy állásáról értesítették a belügyminisztert, aki igazoló jelentéstételre fogja felhívni a kaposvári rendőrkapitányságot. Polgár Károly szinidirektor pedig kártérítési pört fog indítani a rendőrkapitányság ellen, mert a czirkusz és az állatsereglet Kaposváron való letelepedése tetemes kárt okozott neki.

\* **Repülés Baján.** Dobos István pilóta a katonai gyakorlóterén látványos repülést rendezett a napokban Baján. Dobos husz percig volt a levegőben mintegy 600 méter magasságra emelkedett s három kört, majd nyolcasokat írva a levegőben, szép siklórepüléssel leszállt. Dobost a közönség nagy óvációkkal részesítette.

\* **Évzáró ünnepély.** A zombori izraelita népiskola évzáró ünnepélyét folyó hó 22-én ma délelőtt 11 órakor tartja az iskola udvarán, amelyre a t. szülőket és az érdeklődő tanügybarátokat ezuton hívja meg az iskolaszék és a tantestület.

Fog-Krém  
**KALODONT**  
Szájviz

\* **Ügyvédi hűtlenség.** A szegedi ítélőtábla vádpancása szenzációs büntígyben hozott határozatot a múlt héten. Törzs József dr. szabadkai ügyvéd ellen, az ottani ügyészség ügyvédi büntítettért vádat emelt, mert egyik ügyfelét, Molzer Károlynét rávette arra, hogy tőle különválva 60 millióos férjével szemben fennálló ígéreyeiről, körülbelül félmillió koronáról, 3000 korona évi járadékért lemondjon. A szabadkai törvényszék vádpancása az ügyész vádiratának elutasításával beszüntette az eljárást Törzs ellen, de főlbebezés folytán a szegedi tábla elé került az ügy, amely vád alá helyezte az ügyvédet.

\* **Uj vasut Kishegyes-Bácsfeketehegy közti.** A kereskedelemügyi miniszter legutóbb Husinger Henrik szeghegyi, Tramer Hermann bácsfeketehegyi és dr. Manheim Manó topolyai lakosoknak Bácsfeketehegy községből Szeghegy és Kishegyes községek belterületén át a m. kir. államvasutak kishegyesi új vasutállomásához esatiakozóban vezetendő szabványos nyomtávu villamüzemű helyi-érdekű vasutvonala egy év tartamára előmunkálati engedélyt adott.

\* **Az uradalmi kovács jogállása.** Felmerült esetből kifolyólag a hatásköri bíróság ítéletben mondotta ki, hogy az uradalmi szegődményes kovácsok gazdasági cselédeknek tekintendők és bérkötveteléseik a cselédügyi hatóságok előtt érvényesítendők.

# SALVATOR

kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás  
vese- és hólyagbajoknál, köszvényénél, czukorbetegségnél, vörhenyénél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatású. Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ósványvízkereskedésekben és gyógyszerházakban. SCHULTES ÁGOST Szinye-Lipőcei Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

\* **A Charles cirkuszt elutasította kártérítési perével a szegedi tábla.** A múlt év nyarán Zomborban is megfordult Charles cirkusz július 12-én Pécs-ről Szabadkára ment. A cirkusz felszerelését a mozdony közelében pakolták fel a kocsiakra. A mozdonyból kipattanó szikra felgyújtott három kocsit a nyílt pályán Tavankut állomástól nem messze. A mozdonyvezető a lehető legnagyobb sebességgel sietett a tavankuti állomásra, ahol lekaptak a lánghan álló kocsikat, amelyekben nagy mennyiségű cirkuszi felszerelés légegett. A tűz a mozdony szikrájától keletkezett és így az igazgató szerint a Máv. felelős a tűzért. Miután a cirkusz a kellő időben nem kezdhetette meg Szabadkán az előadásokat, az elmaradt bevételi díjak és az elégett requisitumok fejében százháromezer koronás keresetet indított a Máv. ellen a Charles cirkusz, azonban a bíróság elutasította a Charles-cirkuszt keresetével. Felebebezés folytán került a rendes per a szegedi királyi ítélőtábla elé. A tábla helybenhagyta a szabadkai törvényszék elutasító ítéletét. Indokolásában kimondotta a tábla, hogy a Máv-ot nem terheli anyagi felelősség a tűz miatt, mert a Charles-cirkusz elmulasztotta a három podgyászos saját teherkocsit védőponnyával letakarni.

\* **Elítélt szerkesztő.** Popovics L. Milán, az újvidéki „Szrbisztvo“ főszerkesztője ellen a szegedi ügyészség nemzeti gyűlöletre való izgatás címén vádat emelt, mert m. évi dec. 19-i számában „A szerbek üldözése“ c. cikkében foglalkozott a balkáni háború alkalmával izgatás miatt történt letartóztatásokkal s a hatóságok és a csendőrség eljárásának „tu/hajtásával.“ Az esküdtek bűnösnek mondták ki, mire a bíróság egy hónapi államfogházra és 100 kor. pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet ellen a védő semmisségi panaszt jelentett be.

\* **Miniszteri biztosok a népiskolákban.** A jövő évre a népiskoláknál érdekes újítás fog életbelépni. A hatodik osztályt végző fiatalúkat külön vizsgáztatják egy miniszteri biztos jelenlétében, kit a miniszterium küld ki. A bizonyítványokat is ki kell adni minden hatodik osztályt elvégzett tanulóknak és ezt is a miniszteri biztos írja alá, mert egyébként a bizonyítvány neu érvényes. Ezen újításra — melyet törvényjavaslat formájában most terjesztettek a parlament elé — azért van szükség, mert az új képviselőválasztási törvény értelmében a végbizonyítvány felmutatásával nyerneket jogot a hat osztályt elvégzettek a választásra

\* **Uj fodrászüzlet.** Dédity Cse-domir új fodrászüzletét a Gromon-utca 2. szám alatt megnyitotta. Felhívjuk rá olvasóink figyelmét.



\* **A baja—apatin—szondi vasut vonalnak** Szond állomásától a Doroszló—Militics—Hód-ág—Kálvária vasut állomásáig való kiépítéséhez a Gfrerer, Sechoh és Grom-zmann cég 120.000—120 000 K hozzájárulás megszavazását kérte Militics és Doroszló községektől. A két község a kérelmet teljesítette.

\* **Kell-e iparendély nem önálló építkezés elvégzéséhez?** E mindennapi dolgra vonatkozólag egy szaklapban a következőket olvassuk és miután közérdekkel bír, le is közöljük: Magyarországon nemcsak az ipartörvény, de írott törvényeink tekintetében általában nagy a hiányosság, kétértelműség és homály. Ezeket a hézagokat a joggyakorlat pótolja. A joggyakorlat pedig ugyszólván vidéken mindenütt egyforma. Megkövetelik az iparendélyt javítási vagy tartozási munkák önálló elvégzéséhez és ahol ez nincs meg, — kihágás címén elzárásra átváltoztatható pénzbírsággal sújtanak még akkor is, ha munkások igazolják, hogy a munkát ingyen végezték.

\* **Öt szekrény műtárgy.** Öt szekrény műtárgyat ajándékozott Szabadka város közönségének Vuojits Oszkár dr., a világutazó szabadkai földbirtokos, öt szekrény műtárgyat, amelyeket a nemesszenvedélyű világjáró az öt világrész etnográfiai érdekességeiből gyűjtött össze egy évtized nagyszerű kóborlásai közben, mi-alatt bejárta Uj-Genua és a Bismarck szigetcsoportokat, megfordult Jáva, Szumátra, Celebes és Philippini-szigeteken, átutazott Tunisz, Egyiptom, Szudán és Észak-Uganda tájain és csodálatos felfedező vágya végigvezette Uj-Zealandon,

## Mit dicsérnek az asszonyok?



Azt a szert, amely lehetővé teszi a fáradság nélkül való mosást! Ilyen szer az „Asszonydicséret“ mosópor. Aki a fehérneműt éjjen át „Asszonydicséret“ mosópor oldatában áztatja, a mosás munkájának felét megtakaríthatja. Aki aztán Schicht-szappannal mos, annak a mosás egyáltalán nem lesz fáradságos.





Tongán, Tahitin és a Havai szigetespor-  
ton. Gondolatban is elég végigkövetni  
Vojnits Oszkárt azokon a félvad és egé-  
szben vad világtájakon, melyeket a nemes  
és tudós kutató szenvedélytől hajtva egy  
évtized alatt összejárt s amelyekről min-  
denünnen elhozta azokat a műtárgyakat,  
amelyekkel az etnográfiai jórészt ismeret-  
len területeit gazdagította s a melyeknek  
egy vagyont érő részét most egy nemes  
goosztású szülővárosának ajándékozta. Az  
értékes ajándékot, melyet maga a tudós  
gyűjtő rendezett el és látott el katalógus-  
sal, a napokban vette át a város Vojnits  
Oszkártól és a legutóbbi tanácsülés meg-  
lehangú átiratban mondott érte köszönetet.  
Az öt szekrény eddig is legbecesebb ré-  
szét a szabadkai múzeumnak és bizonyára  
ösztönöz hivatást teljesít majd és nem  
sokáig engedni aludni a szabadkai kultur-  
páloata eszméjét.

**\* Táncanfolyam.** Guttman Samu főv. táncanár f. hó 29 én kezdí meg táncitanítást, az ismerkedési estély a Polgári kaszinó nagytermében lesz.

**\* A fürdőző közönség figyel-  
mébe!** A fürdő-idény beáivaltal igen  
sokan elutaznak és lakásukat kénytelenek  
őrző nélkül hagyni, ennek folytán van szre-  
nencsík értesíteni, hogy a belső őrzést  
is elvállaljuk és kérjük a n. é. közönsé-  
get, hogy ez iránt hozzánk fordulni szí-  
veskedjék. Tisztelettel Őrző- és Bizton-  
sági Vállalat Zombor, Bezdáni-ut 6 szám.

**Az új  
Berson  
gummisarok**



Tartóssága, ruganyossága, eleganciája  
utólréhetetlen!

**\* A vidéki színészet csüdjé.**  
Az „Országos Színészegyesület“ tanácsa  
nemrég foglalkozott a vidéki színigazgatói  
engedélyekkel és kiderült az, hogy évtize-  
dek óta nem volt a színigazgatóknak olyan  
rossz évadjuk, mint az elmúlt szezonban.  
Az országban működő harmincyole szin-  
társulat igazgatói közül mindössze hét olyan  
akadt, aki mindenben eleget tett kötele-  
zettségének, s bebizonyosodott tény az,  
hogy ezek az igazgatók is korábban szer-  
zett vagyonukból fizettek rá az elmúlt  
színházi esztendőre.

**\* A csecsemő elválasztása**  
gyakran igen sok nehézséggel jár és éppen  
ezért az anyának csak ajánlható, hogy kis  
gyermekének az elválasztás kezdetén szopó-  
üvegben naponta egyszer csakis vízzel  
felforraltva egy kis Nestlé lisztet nyújtson.  
Lassanként aztán két, három sőt több ly-  
étkézet is adhat, mire az elválasztás min-  
den nehézség nélkül megtörténik, a gyer-  
mek szépen fejlődik és gyönyörűen gyá-  
rapszik. — Próbadozokat díjtalanul küld  
a Henri Nestlé cég, Wien, I., Biberstrasse  
212.

**(Amateur-fényképészeknek!**  
Általánosan elismert kitünő szalon és úti  
fényképészeti készülékek, felülmúlhatatlan  
minőségű kézi apparátusok, valamint min-  
denféle fényképészeti cikkek Moll A. cég-  
nél (Bécs, I. Tuclauben 9 es. és kir. udvari  
szállító) kaphatók. Ezen üzletág alapítta-  
tott 1854 ben. Kívánata nagy képes árjegy-  
zékét bérmentve küld a cég.

**IRODALOM.**

— A „Világ“ A közszabadságokért való  
bátor helytállásának organuma és minden  
elnyomott jogos érdeknek féltelme és meg-  
hálratás nem ismerő szószólója a „Világ“. Kíméletlenül ostromozza mindazt, aki-  
k, akik utjában állanak a magyar kultúra  
terjesztésének, a jogok és közszabadságok  
fejlesztésének, annak, hogy ebben az ország-  
ban minden munka, test- és szellem egy-  
aránt ervényesülhessen és értékének meg-  
felelő elismerésben és megbecsülésben rés-  
zesüljön. Az ezerfajta reakciónak, a lelki és  
szellemi sötétségnek nálunk még erősfalu  
bástyáját és szervzett erőseget elszántan és  
lelkesen ostromolja a kultúra, a világság  
mindennél erősebb fegyvereivel. Mint újság  
pedig a legjobbak, a legtartalmasabbak köz-  
zül való és abszoluto megbízható. Ertesülési  
elsőrangnak és legfrissebbek, hírszolgálat  
eleven, cikkek tartalomban, hangban egy-  
aránt kiválóak: minden során, minden betűjén  
a legnagyobb gondnak, a legaprólékosabb  
körültekintésnek, de amellét a közérdek leg-  
éberebb szolgálatának a nyoma. Amit ma  
saját a közönségnek nyújthat, a Világ min-  
dazt a legbőségesebben, a legfrissebben  
nyújtja olvasóközönségének. A „Világ“ a ma-  
gyar radikálisizmusnak európai hangja és európai  
műjója lapja. Előfizetési ára egy évre 28 ko-  
rona, féltévre 14 korona, negyedévre 7 ko-  
rona, egy hónapra 2 korona 40 fillér. Szer-  
kesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IV. Gyár  
utca 4 sz.

**NYILTÉR. \*)**

**Akár száraz a nyár.**  
akár esős, akár lázasak vagyunk  
őle, akár meghűlünk, mindig el  
kell látunk magunkat a légző-  
szervek ingerei ellen. A legké-  
nyelmesebben és legbiztosabban  
ugy védekezünk, ha Fay valódi  
sodeni ásványpszitilláját mindig  
magunkkal visszük utra, kirándu-  
lásra és sétára. Fay sodenije el-  
hárítja vagy azonnal megszüntet  
minden föllépő rendellenességet és  
idült hurut ellen is kitünő szer.  
Kérje határozottan a Fay-féle so-  
denit, ára 1,25 kor. egy doboz.  
Külföld ismertetőjele: Sodén köz-  
ség polgármesteri hivatalának iga-  
zolás a fehér ellenőrzőszalagon.

\*) Ezen rovat alatt közlöttekért nem vállal  
telelőséget a szerk.

**KÖZGAZDASÁG.**

**A szappanárak emelkedésének okai.**  
Ha a zsiradékok árának az utolsó 10 év  
folyamán való fejlődését megfigyeljük, azt  
fogjuk látni, hogy a pálmamagolaj és kókusz-  
olaj, amely anyagok az elsőrendű szappanok  
gyártásánál játszanak fontos szerepet, majd-  
nem 100%-al drágultak meg. Az árak a kö-  
vetkezőképpen alakultak: (100 kg-kint, Ko-  
ronában, Hamburgban, hajóban)  
pálmamag-olaj kókusz-olaj

1908. évben	57—	56-25	Cochin	61-75
1907. „	81-25	88—		96 75
1910. „	93-75	97—		102-25
1913. „	96-50	101-25		107—

A nyersanyaggyárak ilyenlén módon való  
emelkedése volt az oka annak, hogy a szap-  
panárak az utóbbi években ismétellen emel-  
kedtek.

A zsiradékok rendkívüli emelkedése a  
német és angol margarín-ipar nagyarányu  
kifejlesztésére vezethető vissza, amely iparág  
nagy mennyiségű pálmamagolajat és kókusz-  
olajat dolgoz fel és ezáltal ezen anyagokat  
a szappangyártástól elvonja.

3824/913.

**Pályázati hirdetemény.**

Az **Ófatak** községeél lemondás  
folytán megüresedett községi **végre-  
hajtói állásra** pályázatot hirdetek.  
A pályázati kérvények benyújtásá-  
nak határideje 1913. évi **július hó  
15-ike.**

Az állás javadalmazása: a község  
pénztárából előleges havi részletekben  
kiutalványozanló 800 kor. évi fizetés  
és a községi képviselőtestület által 5  
évre megszavazott évi 200 kor. drága-  
sági pótlék, mely azonban még törvény-  
hatósági jóváhagyást igényel.

Ujvidék, 1913. évi június hó 7-én.  
**Trenka Kalmán** tb. főszolgabíró.

**Táncitanítási jelentés!**

Van szerencsém a n. é. közönség szí-  
ves tudomására hozni, hogy ezidei

**Tánckurzusomat**

a zombori Polgári kaszinó nagytermében  
folyó hó 29-én este a szokásos  
ismerkedési-estéllyel  
fogom megnyitni.

Oktatásom tárgyát a legdivatosabb sza-  
lontáncok, főleg pedig a **BOSTON** és az  
új keletű **TWO-STEP** helyes tanítása  
fogják képezni.

A n. é. közönség szíves pártfogását  
kérvé, vagyok kiváló tisztelettel

Guttman Samu főv. okl. táncanár.

**xxxxx Az aratási**

és eséplési időnyre ajánlok a föld-  
birtokos és bérlő uraknak S z e k  
szárdi 1912. évi termésü

**Siller borokat**

32 koronáért hektóliterenként a  
Szekszárdi vasutállomásra szállítva.  
A borok közvetlen a termelők  
pinczejéből lesznek szállítva.

**Perl Béla**  
Borbizományos Szekszárd.

**Tyukszem,**

bőr keményedés, szemölcs 48 óra alatt  
eltűnik a „CANNABIN“ használata után.  
Üvege 1 kor., postadíjjal 1.40 kor. Három  
üveg bérmentve 3 kor.

**Excelsior**

híntőpor 48 óra alatt elmulasztja a kéz, láb-  
és hónaljzadást. 1 doboz 1 kor., postadíjjal  
1 K 40 fillér, 3 doboz bérmentve 3 kor.

HIZALÁSRÁ LEGALKALMASABB  
40% phosphorsavat tartalmazó

**Takarmánymész,**

mellyel a disznóknál nagyon könnyen 900 kiló  
hízalási súly érhető el. Alkalmazható azenföldi  
baromfi, borjúk, juhok, marhák, ökrök és lovak-  
nál 4<sup>o</sup>, kiló ára, mely hónapokig elég 5 kor. 80  
fillér utánvétele bérmentve. Utánvétele vagy a  
pénz előzetes beküldése mellett küldi:

**Dr. FLESCHE „Korona“ gyógyszerára  
GYÖR 99.**

# Kérdés és felelet.

**Melyek a leggyakoribb heveny fertőző bajok a gyermekkorban?**

A kanyaró, vörheny, bárányhimlő, járványos fültőmirigylob, difteritisz, szármárhögés, valódi himlő.

**Mit kell tennünk, ha az orvos fertőző betegséget állapított meg, vagy a szülőknek gyanuja van a fertőző betegségre?**

A gyanús beteget el kell különíteni a többitől, különben egyikről a másikra terjed a baj és egész járvány jön létre.

**Mi által terjedhet a fertőző betegség?**

Személyek és a beteg által érintett tárgyak útján.

**Mit kell tehát mindenkinek tenni, ki fertőző betegséggel érintkezésbe jön, hogy a betegség tovább ne terjedjen?**

Mindenkinek, ki a fertőző betegséggel érintkezésbe jött kezét fertőtleníteni folyadékkal, lysoform oldattal kell jól megmosni és ruhát, intézetben köpenyt kell cserélnie.

**Mit kell mindazon tárgyakal csinálni, a melyek fertőző betegséggel érintkezésbe jöttek?**

Az érintetlen tárgyak, melyekkel a fertőző beteg érintkezett megsemmisítendő, a többiek pedig lysoformmal fertőtleníteni.

**Hogy fertőtlenítsük fehérneműt?**

Ugy, hogy azt azonnal mosásba adjuk, a szokott módnál még jobban kifőzzük a fehérneműt és a mosóvízhez 3% nyers-lysoformot adunk.

**Hogyan fertőtlenítsük tárgyakat?**

Amely tárgyat nem lehet felforralni, azt a fertőtlenítő intézetnek kell átadni, mely forró gőzben fertőtleníti. Hol fertőtleníteni intézet nincs, ott a butorokát 80% nyers-lysoform-oldattal kell jól lemosni.

**Vajjon mindenki, ki fertőző betegséggel érintkezésbe jön, megkapja-e a fertőző betegséget?**

A fertőző betegséggel érintkezők közül nem kapja meg az bajt, aki kellően védkezik és a kinek szervezete nem alkalmas talaj a betegségre csira fejlődésére.

**Ha egy gyermek fertőző betegségből ki gyógyul mi a teendő?**

A lakás gondos fertőtlenítése, vagyis a falra, a butorokra a egyéb tárgyakra tapadt betegségre csirák elpusztítása és a gyermek megfürdőtése. A fürdővízhez kevés lysoform teendő.

**Hogy fertőtlenítsük a szoba falait?**

A szoba falait legjobban átmeszelni, vagy festeni, ha nem lehetséges, akkor lehet a falakra lysoformoldatot is permetezni. Minden esetben szükséges a folytonos szellőztetés, bő napfény.

Érdekes és tanulságos könyvet írt „Egészség és fertőtlenítés” címmel Dr. Székely Zsigmond orvos, melyet ingyen küld kívánatra a szerző. (Budapest, Erzsébet-kört 44.)

## GUMMI ÉS HALHÓLYAG UJDONSÁGOK!



**Hygienikus övszer különbözőlegességek!**  
Valódi francia és amerikai gyártmány eredeti csomagolásban.

Orvosilag ajánlva. Feltétlen megbízható Ujdonság! „Fatime” Ára teként 4-8 K. „Somiramis” „ ” 10-12 K. Legfinomabb, legkönnyebb és legmegbízhatóbb, az összes eddigi gyártmányokat felülmúlják. Törv. védve. Kizárólag csak ógóm-nél kaphatók.

**UJ! „AUTO VAGINAL SPRAY” UJ!**  
a legmodernebb és legkényelmesebb női óvó különbözőlegességek.

Ára 15 koronára.  
Szétküldés titoktartás mellett.

Az összes betegpótlási cikkek nagy választékban.  
Kérje ingyen és bérmentve 3000-nél több ábrával ellátott legújabb képes árjegyzékemet.

**KELETI J.** orvos-sebészeti műszer- és gummiárúgyára

Bpest, IV., Koronahereg-utca 17. Pr. Alapítva 1878. Telefon 13-76.

▼ E hirdetésre hivatkozók 10 koronán felül vásárlásnál 20% engedményben részesülnek! ▼

Fehér papirosra feketével

nyomtatva látjuk itt a

a „valódi: Franck:kávépótlék”

gyárjegyét.

Kérjük, vigyázzon,

mert utánzatok is vannak

forgalomban.

Gyár Kassán. Gyárjegy.



## Valódi brünni szövetek

az 1913. évi tavaszi és nyári időnyére.

Egy szelvény	1 szelvény 7 kor.
3.10 m. hosszú	1 szelvény 10 kor.
teljes férfiruhához	1 szelvény 15 kor.
(kabát, nadrág, és mellény)	1 szelvény 17 kor.
elegendő, csak	1 szelvény 20 kor.

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.- kor. szelvény felöltőszövetet, turistalodent, selyemkamgarint, nos koszena szöveteket stb. gyári áron küld, mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár.

**Siegel-Imhof Brünn**

Minták ingyen és bérmentve.  
Az előnyök a melyeket a magánnevű céghez, ha szövet-szükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacra rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Örökli vásárlások. Miniatúr, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen irris árkban.

**ESKA**

A legdivatosabb legegyszerűsített kerékpár

diadalja az osztrák Kerékpár iparnak konkurencia nélkül

Egyedüli elárúsító:  
**Dolencsits József**  
Zombor.

247. sz. 1913. végrh.

## Árverési hirdetemény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kulai kir. járásbírósnak 1913. évi L. I. 9911. számú végzése következtében dr. Hokstock György kulai ügyvéd által képviselt Kulyancsits Mileta javára 210 K s jár erejű 1913. évi május hó 6-án foganatosított végrehajtás után 720 koronára becsült következő ingóságok u. m. 2 ló 1 szekér nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az apatini kir. járásbírósnak 1913-ik évi V. 100 számú végzése folytán 210 kor. tőkekövetelés, ennek 1912. évi szeptember hó 15. napjától járó 5%, kamatai, 1/4% váltódíj és eddig összesen 78 kor. 12 fill. ben bíróság már megállapított költségek erejű, alperes lakásán Sztapáron 1913. évi július hó 3-ik napjának déli utáni fél 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükséges esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülvoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Apatin, 1913. június hó 18-án.

**Mesterházy Imre**  
kir. bír. végrehajtó.

3823/913.

## Pályázati hirdetemény.

Az **Ófutam** községnél lemondás folytán megüresedett **irnokai állásra** pályázatot hirdetek.

A pályázati kérvények benyújtási ideje: 1913. évi július hó 15-ike.

Az állás javadalmazása: a községi pénztárból előleges havi részletekben kiutalványozandó 1000 kor. évi fizetés és a községi képviselőtestület által 5 évre megszavazott évi 200 kor. drágasági pótlék, mely azonban még törvényhatósági jóváhagyást igényel.

Ujvidék, 1913. év június hó 7-én.

**Trenka Kálmán**  
tb. főszolgabíró.

1862/1913.

## Pályázati hirdetemény.

**Bátmonostor** községben 1000 kor. évi fizetéssel javadalmazott **segédjegyzői** állásra ezennel pályázatot hirdetek és [elhívom pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket alulírotthoz 1913. évi július hó 15-ig nyújtsák be.

Baja, 1913. évi június 3-án.

**Vojnich Máté**  
főszolgabíró.

**TANONC**  
lapunk nyomdájában  
fizetés mellett felvétetik.



# Johann Maria Farina **Gegenüber dem Rudolfsplatz**

csakis ez a valódi

## kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

Kapható drogériákban, gyógyszerárakban és illatszertárakban.

### Ne tessék elfogadni

Kölniviz-szappant, kölnivizet és pouder, ha nincsen rajta az eredeti és egyedüli valódi de sokszor utánzott JOHANN MARIA FARINA **Gegenüber dem Rudolfsplatz** Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánzott kölnivizet, kölniviz-pouder és kölniviz-szappant, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az Ön lakhelyén, mert a világhírű cég magyarországi képviselete:

Holezer Emil Zoltán, Budapest, VIII. ker., Szigetvári-ut. 16. sz.  
egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli hol szerezhető be az **eredeti minőség.**



# Mit kiabál?



hiszen mindenki tudja már, hogy a

## MÁGNÁS

### CIPŐKRÉM

Minősége kitűnő. puhit, tisztít, fényesít.

Gyártja: **HERCZEG és GEIGER**  
csász. és kir. udvari szállító Budapest.  
KAPHATÓ MINDENÜTT.



## Sanitas szanatorium

fizikalis-dietetikai gyógyintézet és üdülő-otthon **Veszecezen** (Délmagyarország)

Vezető orvos: **Méhes Lajos dr.**

Az intézet külföldi minta szerint újonnan épült és modernül be van rendezve.

Egyéni gyógykezelés **Lahman dr.** reudszere szerint. Fény- lég- és napfürdők, vizikurák, gyógygymnasztika, massage, vilamos alkalmazások, gyógyszeres fürdők, különleges diéták és szálló kurák.

A „Sanitas” gyógyintézetben felvételtnek úgy üdülésre szorulóknak, mint idült betegekben szenvedők, fertőző betegségekben szenvedők és elmebetegnek azonban felvételt nem nyerne.

A „Sanitas” gyógyintézetbeni kezelés különösen a következő betegségeknek van javalva: Mindenféle idegbajok-, a légző szervek bántalmi-, szív és vérkeringési bajok, emésztő szervek- vesé- hólyag és húgycső betegségek-, sápkór és vörshígység-, köszvény és csusz-, csont és ízületi bajok, malária egy szintén a különféle női betegségeknek.

Az intézet a hegyek alján fekszik, a parkban légkunyókkal bir és egész éven át nyitva van. **Mérsékelt árak.**

Földény májustól-októberig.  
**Prospektus kívánatra.**



szőlőmoly- és gyümölcs-féregirtó-anag

## KOCHILLIN

A magy. kir. földmivélségügyi minisztérium megbízásából az állami szőlőtelep által kipróbált

bizonyult a legjobbban az eddig ismeretes összes anyagok között. A szőlő virágzása idején egyszeri használat után minden pete, hernyó, lepke és báb elpusztul. A szőlőmoly és gyümölcsféreg ellen a legolcsóbb és leghatékonyabb anyag. A ra k l g- k ó n t 4 K Minden kilogramm 25 liter vízben feloldandó, ekkora mennyiség 400 négyzetgözl szőlő bepermetezésére elegendő. Ha a fűrtöket bögrékre mártogatjuk vagy az anyaggal eszeteljük: ugy két kilogramm egy katasztrális hold szőlőre elegendő. Hatása elmaradhatatlan, gyümölcsre, emberre ártalmatlan. Megrendelhető az ár előzetes beküldése vagy utánvétel mellett a Tóth-féle Kochillin szőlőmoly és gyümölcsféregirtó-anaggyar közp. irodájában, Budapest, VI., Eötvös-ut. 14.

Részletes használati utasítás minden csomagban; számtalan elismerő levelet tartalmazó prospektussal díjmentesen szolgálunk. Vizontelárusítókat kerestünk.

**“OLLA”**  
bebizonyított legjobb nyelénikus **GUMMI-különlegesség** Teljes jótállás. Mindenütt kapható. Árjegyzék ingyen. **OLLA** gummi gyártás. Wien II. Trattnerstrasse 37

**“OLLA”**  
**GUMMIT** több mint 2000 orvos mint a legmegbizhatóbbat ajánlja. A kirakatokban kiegészített **OLLA** rec-lambláncok az eke-Prusito helyeket jelzik. Ár 4. 0 és 8 k. tucatljáért

Kedvelt minőségek: 1203 sz. tucatsja 6 korona  
1204 sz. tucatsja 8 korona.  
Minőségűtemény 12 drb válogatva 5 konna.  
**OLLA** gummi a legelső szaktekintőyek által van megvizsgálva és legjobbnak minősítve Ol. 8. sz. 3855.

**OLLA** gummi saját eljárás szerint készítve és hiványilag védve van. O. K. I. K. 25.420 és 35.789 Zomborban kapható:

Schubert Arnold, Tárcsny István, Wancsek Béla.

## A gombosi Duna fürdő megnyitása.

Van szerencsém a n. é. közönségnek b. tudomására hozni, hogy a

### gombosi Duna fürdő

f. évi június hó 8-án megnyilik. Állandóan, jó halpaprikás és kitűnő erdődi bork valamint, friss sör kapható.

Számos látogatást kér

tisztelettel

**ADAM JAKAB**

fürdő tulajdonos.

**Sziklai Béla táncintézete Zombor.**

A **táncmesterek országos egyesülete** hivatalosan tudja Zombor sz. kir. város előkelő köreivel, hogy tagjuk

**SZIKLAI BÉLA, okl. táncitanító**

1913. évi június hó 2-án végződött magasabb táncművészeti akadémián sikeres lette le a tánc-tanári vizsgát, miről oklevelet is nyert és múltó arra, hogy öt tantolyamán támogassák.

Maradtam a táncmesterek országos egyesülete nevében, tagtársunkat nagykegyű figyelmébe és pártfogásba ajánlva, kitünő tisztelettel

**SAPHIR IMRE**  
egyl. elnök.

(P. H.)

A fentiekre hivatkozva van szerencsém becses tudomásukra hozni, hogy az Iparos Kőc-összes terméiben ő heti időtartamra, 1913. évi június hó 22-én

**Táncanfolyamot**

nyitok, melyen az összes modern táncokat tanítom, még pedig legújabb módszerrel, melyet az egész világban a legjobbak találtak. A következő táncok lesznek tanítva: a valódi angol Tro Step, On Step, Szabolcsmérvény, Alapgyakorlatok, Balmegnyitótánc, Menuet négyes, Legyező tánc, Tau-go, Mirus tánc, Tifás tánc, Boston és az összes modern táncok.

Felnéteknek este fél 9 órától fél 11 óráig, már 22-én megkezdem, mi által egy egész héttől, azaz 6 hét helyett 7 hetet tanulnak. 22-én vasárnap ösmerekedő estély (Krauzehen).

Gyermekek részére gyermektanfolyam június 30-án kezdődik délután 5 órától 7 óráig. — Az összes mozdulatok zongora kísérettel lesznek tanítva. — Külön zenéjű nincs. — A tandíj mint rendesen. — Beiratkozni lehet naponta Molnár Jenőné üzletében Szt. György-tér 2. sz. és 22-évtől kezdve az Iparosok helyiségében.

A fáradságot és költséget nem sajnálva, a külföldi mesterektől a legszobbb táncokat elsajátítottam, melyeket örömmel adok át tanítványaimnak. Szolid cthonias intézetemben mindenki jól fogja érezni magát, tekintettel hogy zombori polgár vagyok és állandóan itt lakom, külön órákat bármikor adhatok házaknál is. Szíves pártfogásukat kérve, maradtam kiváló tiszteletjűk

**SZIKLAI BÉLA okl. táncitanár**

az O. T. E. Bácsmegeye és Zombor város felügyelője.

**MOLL-FELE SEIDLITZ-POR**

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel. A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a lemeakasabb gyomor- és altest-bántalmak, gyomorgörös és gyomorhív, rögzített székrekedés, májbántalom, vértelülés, aranyér és a legkülön-bözőbb női beteg-érek ellen, e jeles házszernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. Ára egy lepedő-csücsü doboznak 2 kor. Hamisítások törvényileg fenyítettek.

**MOLL-FELE SÓS-BORSZESZ**

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és „A Moll-féle sósborszesz” nevezetesen mint faldalom-est-lapító bedBrzslési szer köszvény, osz és a meghülés egyéb kö-vetkezményeinél legis-meretesebb népszer.



Egy ónozott eredeti üveg ára 2 kor.

**Moll-féle gyermek szappan.**

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női-szappan, a bőr gyökeres gondozására és ápolására úgy gyermekek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 fillér. Öt darab 1 korona 80 fillér. Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva.

Főszékhely: **Moll A. gyógyszerész cs. és kir. udvari szállító által**

**Bécs, I. Tuchlauben 9.**

Védki megrendelések naponta posta utánvét mellett teljesíthetnek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

**Nincs többé szőlőmoly**

A m. kir. földművelésügyi miniszterium megbízásából az állami szőlőtelep által ki-próbált

**KOCHILLIN**

bizonyult a legjobbnak az eddig ismert összes anyagok közül a szőlőmoly és gyümölcs téreg irtására. Egyszeri permetérés által elpusztul minden lepke, pete, hernyó, báb.

Kérje számtalan elismerő nyilatkozatot tartalmazó prospektusunkat, melyet díjtalanul küldünk.

Esetleg 1 hold permetéréséhez szükséges 4 kgr. Kochillint használati utasítással is küldünk díjtalanul.

Minden községbe megbízható bizományi raktáros kerestetik.

Ne fogadjunk el más anyagot mint mely a m. kir. földművelésügyi miniszterium által kipróbálva lett.

Főeljárásító Bácsbodrogvármegye részére **Frank Sándor és fia Szabadka.**

**DARUVÁR.**

Délivasut állomás. **FÜRDŐ** Délivasut állomás. **Vasas és iszapforrások 34-60° C.** Fango gyógykezelés. Hidegvizkúra. Szénsavas-nap- és légfürdők. Szabadban való fekvés. Mérsékelt árak. Prospektussal szolgál. **A fürdőigazgatóság DARUVÁR Szlavonia.**

1878 óta! Mindenütt bevált híres, közkedvelt **minden létező há-ziszert felülmul.**

**THIERRY A gyógyszerész BALZSAM**

Csak a zöld apáca védjeggyel VALÓDI. TÖRVÉNYILEG VÉDVE.

Ezen balzsam: 1. Utólérhetetlen gyógyhatású tüdő- és mellbetegségeknél, enyhíti a katarhust, megakadályozza a tüdőgyuladást s gyűlyust hoz az ilyenmü legmakasabb betegségeknél is. 2. Kitünő hatású torokgyuladással, rekedtség és gégebetegségeknél. 3. Mindennemü láz gyökeresen megszüntet. Gyógyít mindennemü megbetegséget, gyomor, bélbántalmakat gyomorgörösöt, szagzatást, asthmát, elnyálkásodást, büfögést, gyomorgést, felpuffedést stb. 5. Gyógyhatású aranyér és altesti bántalmaknál. 6. Enyhe hatású hashajtószer, vértisztító, tisztítja a veséket, ét-vágygerjesztő és elősegíti az emésztést. 7. Kitünően bevált fogfájásnál, lyukas fogak, szájbüznél, legvíznek használva erősíti a foghúst, megszünteti a száj vagy gyomortól eredő büzt. 8. Gúliszták ellen biztos hatású. 9. Külsőleg minden sebe, sebhelyet, orbancot, lázról eredő hólyagot, kelést, szemölcsöt égési sebeket, fagyott testrészeket pörsekeneket, kiütéseket, fejfájást, zugást, szagzatást, csúzt és fülbántalmakat gyógyít. Minden háznál különösen influenza, kolera és más járványoknál kéznél legyen



**VIGYÁZZUNK A ZÖLD APÁCÁVAL ELLÁTOTT VÉDJEJRE.** Ezen balzsamból lefekvés előtt egy vagy két kanál cukorral bevéve vagy a nélkül ugyszólván egészéges v. rradást jelent.

Minden hamisítá-, utaztat és más balzsamok hasonló védjeggyel való eladás büntetés terhe mellett törvényileg tilva van.

12 kis vagy 6 nagy vagy különleges családú üveg ára K 5-60. Kisebb rendelés mint 12 kis vagy 6 nagy üveg nem lesz szállítva. Nagyobb rendeléseknél jelentékeny árengedmény Budapestben kapható: Tők József gyógyszerárban s a legtöbb gyógyszertárban. Nagyban kapható Thalmyer és Seitz, Kochmeister utódi, Radanovics Testvérek drogueriákban Buda-pesten. Ahol nincs lerakat, ott rendeljünk

**THIERRY A. Oranyal-gyógysz. PREGRADA (Wohitsch Sauerbrunn mellett.)**

**Lapunk nyomdájában**

**1 leány tanoncnak** fizetéssel **Felvétetik.**

**Gleichenberg** (Gyógyhely Stejersorság) Idény: május 15-től szeptember 30 ig

Főállomhatatlan értékkel a légzőszervek minden betegségénél.

**Világhírű gyógyforrások.** (Emmaquelle, Konstantinquelle). Felvilágosítás és prospektus a fürdőigazgatóság által GLEICHENBERG.

2195. sz. 1913.

**Bor eladás nagyban és kicsinyben.** Jerkovits Pál saját termései almási fehér borai **rizling, olasz, siller, és vörös** kitünő minőségű asztali borok palackokban literje 90 fill. nagyobb vételnél árengedmény. Szíves megbízást kér **Jerkovits Pál Zombor, korona utca 2.**

**Pályázati hirdetmény.** **Bácsbokod** községben 1000 kor. fizetéssel javadalmazott **II. segéd-jegyzői állásra** pályázatot hirdetek. Felhivom ennél fogva a pályázni óhaj-tókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **július hó 15-ig** küldjék be. **Baja, 1913. évi június hó 2-án.** **Vojnich Máté** főszolgabíró.